

ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡದ್ದು ಯುದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿಯೇ. ಹೀಗೆಯೇ ಕಗ್ಗದ ಹುಟ್ಟಿಗೂ ಯುದ್ಧಕ್ಕೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಪರೋಕ್ಷವಾದ ಸಂಬಂಧವಂತೂ ಉಂಟೆನ್ನಬಹುದು! ಕಗ್ಗವೇ ಈ ನಂಟನ್ನು ದ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ:

ಮುತ್ತಿರುವುದಿಂದು ಭೂಮಿಯನೊಂದು ದುರ್ಯವ ಮೃತ್ಯು ಕುಣಿಯುತ್ತಲಿಹನು ಕೇಕಹಾಕುತಲಿ ಮುತ್ತಿಪುದು ತಲೆಯನನುದಿನದ ಲೋಕದ ವಾರ್ತೆ ಎತ್ತಲಿದಕೆಲ್ಲ ಕಡೆ? - ಮಂಕುತಿಮ್ಮ

ಮಾನವರೂ ದಾನವರೂ ಭೂಮಾತೆಯನು ತಣಿಸಿ ಶೋಣಿತವನೆಯುವರು ಬಾಷ್ಪ ಸಲುವುದಿರೆ? ಏನು ಹಗೆ! ಏನು ಧಗೆ! ಏನು ಹೋಗೆ! ಯೀ ಧರಣಿ ಸೌನಿಕನ ಕಟ್ಟಿಯೇಂ? - ಮಂಕುತಿಮ್ಮ

ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಯುದ್ಧ ಎನ್ನುವುದು ಎರಡು ಹೊರಗಿನ ಪಕ್ಷಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರಯೋಗವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ನಿತ್ಯವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ, ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಭಾವ-ಬುದ್ಧಿಗಳ ಕದನ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂತರಂಗಸಂಗ್ರಾಮದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟೇ

ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಕಗ್ಗದ ಸ್ವರೂಪ ಸರಳವಾಗಿ ಕಂಡರೂ, ಮನನ ಮಾಡಿದಷ್ಟೂ ಅದರ ದ್ವನಿಶಕ್ತಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗುತ್ತಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಡಿವಿಜಿಯವರ ಉದ್ದೇಶ ಇದ್ದದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಗ್ಗವೊಂದು ಬೆಳಕಿನ ಊರುಗೋಲಾಗಲಿ ಎಂಬುದೇ. 'ಇದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರನ್ನೂ ಪುಷ್ಪರನ್ನೂ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಲ್ಲ. ಬಹು ಸಾಮಾನ್ಯರಾದವರ ಮನೆಯ ಬೆಳಕಿಗೆ ಇದು ಒಂದು ತೊಟ್ಟಿನಷ್ಟು ಎಣ್ಣೆಯಂತಾದರೆ ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿ' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಅವರು. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಅವರು 'ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ'ದ ಆಕಾರದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ತುಂಬ ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದು. ಸದಾ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು; ಹೀಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಜೀವನಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಳವಡುವಂಥ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗದ ಮೊದಲ ಆವೃತ್ತಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಟನಾಲಯದಿಂದ ಹೊರಬಂದಿತು. 945 ಚೌಪದಿಗಳು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿವೆ. (ಪ್ರಕಟವಾಗದೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಡಿವಿಜಿಯವರು ತೀರಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ವಿದ್ವಾನ್ ಎನ್. ರಂಗನಾಥಶರ್ಮಾ ಸಂಪಾದಿಸಿ 'ಮರುಳಮುನಿಯನ ಕಗ್ಗ' ಎಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.) ಕಗ್ಗದ ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಡಿವಿಜಿಯವರು ತಮ್ಮನ್ನು 'ಸಂಪಾದಕರು: ಡಿ. ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪ' ಎಂದು ಕಾಣಿಸಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದು ಕೂಡ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ಕನ್ನಡಸಾರಸ್ವತಲೋಕ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಭಾರತವೇ ಕಂಡಿರುವ ಧೀಮಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರು ಡಿವಿಜಿ. ಆನಂದ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯಂಥವರೇ

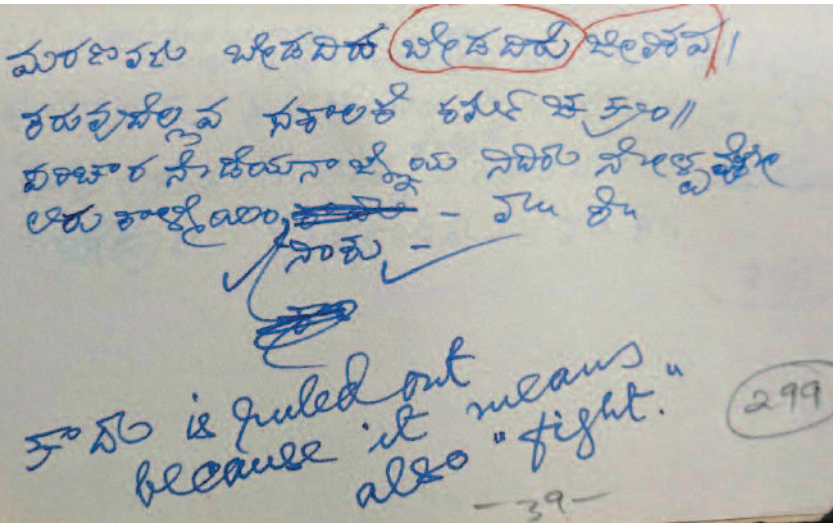
ಅವರ ಧೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದ್ದರು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಡಿವಿಜಿಯವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪತ್ರಕರ್ತ ಎಂದುಷ್ಟೆ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಗ್ಗದ ಪದ್ಯಗಳೆಲ್ಲೂ ಅವರ ಈ ಸಹಜವಿನಯ ಎದ್ದುತೋರುತ್ತದೆ. 'ಕವಿಯಲ್ಲ, ವಿಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲ, ಬರಿ ತಾರಾಡಿ' ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಗ್ರಂಥಗಳ ಆಧಾರದಿಂದಲೂ ಅನುಭವದ ಪಾಕದಿಂದಲೂ ಕಗ್ಗವನ್ನು ಬರೆದಿ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, 'ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಪು' ಎಂಬ ಹಟವೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ; 'ನನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂದೇಹಗಳಿವೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ, 'ಇಂದಿಗೇ ಮತವುಚಿತ' ಎನ್ನುತ್ತ ನಾಳೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಮಥನದಿಂದ ಸತ್ಯದ ಇನ್ನೊಂದು ಆಯಾಮ ಪ್ರಕಟವಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಗ್ಗದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿತ್ರ ಇದೆ: ಒಂದು ಪಾಳುಗವಿಯಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನನಾದ ಒಬ್ಬನ ಚಿತ್ರ. ಈ ಚಿತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಡಿವಿಜಿಯವರ ಶಿಷ್ಯ ಎಸ್. ಆರ್. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ

ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು:

'ಗವಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಎಲ್ಲವೂ ಮಬ್ಬಾಗಿವೆ. ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಆಕೃತಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೋಡಿದ ಒಬ್ಬ ಮಹನೀಯರು 'ಚಿತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿ ಮುದ್ರಣವಾಗಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಡಿವಿಜಿಯವರಿಗೆ ದೂರಿದ್ದರು! ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಚಿತ್ರ ಹಾಗೆ ಇರುವುದು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವೇ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮುಖ್ಯತತ್ವಗಳು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ - ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಕೂಡ. ಆಳಕ್ಕೆ ಹೊಕ್ಕು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ - ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಿಗೆ ಕೂಡ. ಜಗತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ, ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಅರಿವು ಪರಿಮಿತ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು ಆ ಚಿತ್ರದ ಇಂಗಿತ. 'ಎಲ್ಲ ಅರೆಬೆಳಕು ಅರೆಸುಳಿವು ಅರೆತಿಳಿವಿಲ್ಲ'.

ಇಂದು ಅಕ್ಷರದ ಶಿಕ್ಷಣ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ದುರಹಂಕಾರವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಅರಿವೂ ನಮ್ಮ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ - ಎನ್ನುವ ಧೀಮಾಕು ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಮತಿಯ ಮಿತಿಯನ್ನೂ ಗತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ಕಾಣಿಸಬಲ್ಲ ಮಹಾಕೃತಿಯೇ ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ.

ಡಿವಿಜಿ ಕೈಬರಹದಲ್ಲಿ 'ಮರುಳ ಮುನಿಯನ ಕಗ್ಗ'ದ ಒಂದು ಪದ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಒಳಗಿನ ಕದನಕೂತೂಹಲವೇ ಹೊರಗಿನ ಮಹಾಯುದ್ಧಗಳಿಗೂ ಮೂಲಕಾರಣವಾಗುವಂಥದ್ದು. ಗೀತೆ ಆಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಕಗ್ಗ ಆಗಿರಬಹುದು - ಇವೆರಡರ ದಿಟವಾದ ನಿಲುವು ಇರುವುದು ಅಂತರಂಗದ ಧಗೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದು, ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಓಡಿಸುವುದು, ವಿಕಾರಗೊಂಡು ಜೀವನಕ್ಕೆ ವಿವೇಕ ಎಂಬ ಸೌಂದರ್ಯದ ಆಭರಣವನ್ನು ತೊಡಿಸುವುದು.

ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಗ್ಗವೇ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಹೋಗುತ್ತದೆ. 'ಏನು ಜೀವನದರ್ಥ? ಏನು ಪ್ರಪಂಚಾರ್ಥ?'; 'ಒಗಟೆಯೇನೀ ಸೃಷ್ಟಿ? ಬಾಳಿನರ್ಥವದೇನು?'; 'ಬದುಕಿಗಾರ? ನಾಯಕರು, ಏಕನೊ ಅನೇಕರೋ?'; 'ಮಾನವನ ಗುರಿಯೇನು? ಬೆಲೆಯೇನು? ಮುಗಿವೇನು? ಏನರ್ಥವಿದಕೆಲ್ಲ?' - ಇಂಥ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಕಗ್ಗ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಉತ್ತರಗಳಾದರೋ ಗಂಭೀರಸ್ವರೂಪದಲ್ಲೂ ಸರಳಸ್ವರೂಪದಲ್ಲೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ; ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನೇರ ಉತ್ತರಗಳಿಲ್ಲ; ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮನ್ನು